

ที่ นร ๑๑๐๓/๕๒๗๗

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ผลการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำ
ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนที่ ๑๕๐๓/๒๓๓๓๐ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) ได้ประสานตามคำสั่งของรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลัก รับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ไปพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการในภาพรวม นั้น สำนักงานฯ ขอสรุปผลการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ดังนี้

๑. สารของร่างยุทธศาสตร์ชาติ (ข้อสังเกตข้อที่ ๑, ๗ และ ๘)

คณะกรรมการวิสามัญฯ ให้ข้อสังเกตโดยสรุปว่าเป้าหมายการพัฒนาประเทศตาม มาตรา ๖ วรรคสอง ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน ควรมีการสร้างเสริมพลังของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสแสดงบทบาทพลเมืองที่เข้มแข็งของรัฐในอนาคต รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการ พัฒนาระบบการศึกษาและการสร้างจิตสำนึกรักชาติของประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญและจำเป็นต่อ การพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ยังขอให้กำหนดประเด็นการรักษาและผดุงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสังคมไทย เช่น ความเอื้ออาทร ความสามัคคีปรองดอง ความเป็นไทย และสังคมแห่งความสุข ไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและทิศ ทางการพัฒนาประเทศด้วย ซึ่งสำนักงานฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า สอดคล้องกับร่างยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ว่า สถาบันหลักของชาติดำรงอยู่อย่างมั่นคงเป็นจุดยึดเหนี่ยวของสังคม มีความสามัคคีของคนในชาติ มีความสงบ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในพื้นที่ และคนไทยในอนาคตมีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนาประเทศและสามารถ ปรับตัวรองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต มีความพร้อมทางสติปัญญา และมีความเป็นสากล ซึ่งจัดขึ้นโดย คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีพลเอกวิลาศ อรุณศรี เป็นประธาน และเลขาธิการคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นเลขานุการฯ ได้กำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี ๒๕๗๔ และยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน คือ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพคน ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการ ภาครัฐ

สำนักงานฯ ยังสามารถนำข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ไปเป็นข้อมูลปรับปรุง เพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์เพราะปัจจุบัน สคช. ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ฝ่าย เลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นประธาน และ เลขาธิการ สคช. เป็นเลขานุการและกรรมการ เพื่อปรับปรุงเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์

๒. การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ (ข้อสังเกต ๒ และ ๔)

คณะกรรมการธิการวิสามัญฯ มีข้อสังเกตโดยสรุปว่า การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติควรคำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มประชากรและพิจารณากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถตามสาขาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลาเป็นสำคัญ เช่น เกษตรกรรม พลังเมือง และสื่อสารมวลชน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๑๒ (๖) ของ พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฯ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและความหลากหลายของช่วงอายุ ดังนั้นจากสาระของมาตรา ๑๒ (๖) คณะรัฐมนตรีจึงสามารถแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในด้านอื่นหรือสาขาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติฯ นอกจากนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติยังมาจากผู้แทนจากหลายภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ซึ่งทำให้สามารถสะท้อนภาพรวมการพัฒนาประเทศได้ครบถ้วนรอบด้านและนำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นองค์รวม คำนึงถึงความเชื่อมโยงของผลกระทบการพัฒนา และเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลา

สำหรับข้อสังเกตที่ว่าควรให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่เกี่ยวข้องเพื่อสะท้อนความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อยุทธศาสตร์ชาติ นั้น จะสอดคล้องกับมาตรา ๑๖ ของร่าง พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ได้กำหนดให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ในหลักการการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเฉพาะด้านจะคำนึงถึงหลายปัจจัยต่างๆ เช่น ความต้องการระดับพื้นที่และทิศทางภาพรวมของระดับประเทศ ความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และช่วงอายุของกรรมการด้วยเช่นกัน

๓. กระบวนการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติ (ข้อสังเกต ๓, ๕ และ ๖) โดยสามารถแบ่งการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ได้ดังนี้

๓.๑ ควรกำหนดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๘ ของ พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. กำหนดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม และให้ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำเป้าหมาย ร่างยุทธศาสตร์ชาติ และร่างยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ได้โดยสะดวกและทั่วถึง และต้องแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็น

ในกรณี สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ จะดำเนินการศึกษาร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อจัดทำแนวปฏิบัติรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนโดยใช้วิธีการปรึกษาหารือเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณะ (Public Consultation) ที่ได้มาตรฐานสากล ซึ่งวิธีการปรึกษาหารือฯ มีขั้นตอนการดำเนินงานสำคัญประกอบด้วย (๑) การวิเคราะห์และกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Analysis and Mapping) เพื่อคาดการณ์กลุ่มประชาชนที่จะได้รับผลกระทบจากการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์เฉพาะด้านต่างๆ (๒) การจัดกระบวนการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น การประชุม การสัมภาษณ์ การประชาวิจารณ์ หรือการจัดตั้ง

เว็บไซต์ เพื่อเป็นช่องทางการส่งข้อมูลข่าวสาร ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความสะดวกในการเข้าถึงของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (๓) การตอบกลับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการปรับปรุงร่างยุทธศาสตร์ชาติและร่างยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ (๔) การประเมินผลกระทบภายหลังการประกาศใช้ยุทธศาสตร์เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

สำหรับการแสดงข้อมูลแก่ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สำนักงานฯ จะนำเสนอกระบวนการจัดทำและสาระของร่างยุทธศาสตร์ชาติและร่างยุทธศาสตร์เฉพาะด้านเป็นหลัก ผ่านช่องทางสื่อสารที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้สะดวก เช่น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ สังคมออนไลน์ (Social Media) ฯลฯ ในรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น แผ่นพับ อินโฟกราฟฟิก วิดีทัศน์ ฯลฯ ที่ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจได้ง่าย

๓.๒ ควรวางระบบการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลให้มีลักษณะเป็นกลไกที่เชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐทั้งหมดเพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติบรรลุผล ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๒๓ และ ๒๔ ของ พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. โดยมาตรา ๒๓ ให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และมาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงานฯ ภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานฯ กำหนด

พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ได้กำหนดเป็นขั้นเป็นตอนของการติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผลซึ่งมีการหารือ ทักท้วง ดักเตือน และให้เวลาปรับปรุงแก้ไข โดยมาตรา ๒๔ ให้หน่วยงานจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติภายในเวลาที่กำหนดเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาทราบ ในมาตรา ๒๖ หากหน่วยงานของรัฐดำเนินการใดที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้หน่วยงานนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุง และเมื่อหน่วยงานดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแล้วให้แจ้งคณะกรรมการทราบภายใน ๖๐ วัน ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในกำหนดเวลาไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบเพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและสั่งการต่อไป และถ้าคณะรัฐมนตรีแจ้งแล้วหน่วยงานยังไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งถือว่าจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจึงจะแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

นอกจากนี้ สำนักงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้พัฒนาระบบการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติแบบเปิด ที่เน้นการบูรณาการจากการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้การประเมินผลกระทำในวงกว้าง มีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดย (๑) มุ่งเสนอผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบในหลายมิติ ทั้งมิติประเด็นการพัฒนา (Agenda-Based) พื้นที่ (Area-Based) และภารกิจ (Function Based) เพื่อสะท้อนความต้องการของประชาชนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม (๒) วางระบบติดตามประเมินที่เชื่อมโยงเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาฯ แผนปฏิบัติการกระทรวงและกลุ่มกระทรวง และแผนปฏิบัติการจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามหลักวิธีวิทยาการประเมินผล ๓ ระดับ ทั้งก่อนดำเนินการ (ประเมินความจำเป็น) ระหว่างดำเนินการ (ประเมินกระบวนการ) และหลังดำเนินการ (ประเมิน

ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ) และ (๓) วางระบบการเก็บข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อประกอบการติดตามประเมินผลตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ตามระยะเวลาที่กำหนดให้มีความครบถ้วน ชัดเจน รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ ผลจากการติดตามประเมินผลจะนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ ควรใช้วิธีการเผยแพร่รายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและทั่วถึง สอดคล้องกับมาตรา ๒๔ ของ พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. นอกจากนี้สำนักงานฯ จะจัดทำและเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ รายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี และรายงานเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางการสื่อสารของสำนักงานฯ เช่น การประชุมประจำปีของสำนักงานฯ วารสารเศรษฐกิจและสังคม และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานฯ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนและการให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมธี วิมลศิริ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา

โทร. ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๕๕๐๑

โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๙๗๐๕

E-mail: marayart@nesdb.go.th